

סמסטר א' 2021-2022, התשפ"ב
קוד קורס 138-1-0261

מבוא לפוליטיקה וממשל פרופ' אילת הראל-שלו

מתרגלות: רעות לאו, סופיה סולומון

פרטי התקשרות עם המרצה-

שעת קבלה - יום ה', שעה: 10:00-11:00
בתאום מראש במייל, חדר 645, בנין 72.
E-mail: ayeleths@bgu.ac.il

מטרת הקורס

מטרת קורס מבוא זה הוא לפתוח צוהר ראשוני למחקר המדעי ולמחשבה הביקורתית אודות הפוליטיקה. במהלך הקורס הסטודנטים והסטודנטיות ירכשו כלים מתאימים לכתיבה מדעית ויכירו מושגים בסיסיים וגישות תיאורטיות מרכזיות במחקר אודות הפוליטי (Political Science). דגש יושם על גישות בסיסיות הרווחות במדע המדינה להבנת המושג "מדינה" ולניתוח היחסים שבין המדינה, על מוסדותיה השונים, לבין החברה על מרכיביה. בהתאמה, תשומת לב מיוחדת תינתן לדיון על עוצמה, דמוקרטיה, אזרחות ומדינת הלאום. בתום הקורס הסטודנטים/יות יהיו מסוגלים/ות לבחון בביקורתיות תופעות בנות-זמננו ולנתח אותן בהתאם לתיאוריות שונות בחקר הפוליטיקה. בנוסף, חלק מהותי מהמיומנויות שתרכשנה בקורס יהיו קריאת טקסטים אקדמיים באופן מושכל וכן הכרת הכללים הבסיסיים של כתיבה אקדמית. חלק מהקורס ילווה בטקסטים אקדמיים המהווים את הבסיס של התחום המכונה "מדע המדינה" וחלק אחר יעסוק באירועים עכשוויים עם חשיבות פוליטית.

תקופת הקורונה מאתגרת את כולנו ומשפיעה על אורח חיינו באופנים רבים, כך גם על הלימודים האקדמיים. הקורס הנוכחי יתאם למציאות המשברית. עדכון על המתכונת יעודכן במהלך הסמסטר לאור התפתחות המצב.

הקורס מועבר בסמסטר א' בימים ב' 14-16, וה' 8-10; וכן מלווה בקבוצות תרגול שמשובצות ביום ד'.

מטלות הקורס:

1. נוכחות בהרצאות, בסרטים, בהרצאות האורח, והשתתפות פעילה בשיעורים. החומרים שמועברים בהרצאות ובתרגילים נושקים – אך אינם זהים.
2. נוכחות בתרגיל היא **חובה**. ללא מילוי חובת הנוכחות בתרגילים, **לא** ניתן לגשת למבחן ולעבור את הקורס. מטרת התרגיל הוא לעזור לתלמידים בניתוח והבנת החומרים הביבליוגרפיים ולאפשר דיונים משמעותיים בכיתה.
3. קריאה שוטפת של החומר הביבליוגרפי. מפאת מחסור בזמן תרגול, רק חלק ממאמרי החובה בקורס יידונו בתרגיל. **על הסטודנט/ית לקרוא את כל רשימת קריאת החובה** ועל חומר זה הסטודנטים/ות יבחנו בסוף הסמסטר. אנו מצפים מהסטודנטים והסטודנטיות ידע מספיק בקריאת אנגלית בכדי להגיע להבנה בסיסית של הטקסטים. במהלך הקורס הסטודנטים ירכשו מיומנויות של קריאה וכתיבה אקדמית. **קריאת החובה מסומנת בכוכבית ובצהוב.**
4. לפני כל שיעור יועלה קובץ באתר ההוראה המתוקשבת של הקורס, שיכלול הגדרות וחומרי עזר. הסטודנטים **חייבים** להתעדכן בקבצים שיועלו לקראת השיעור ו/או התרגיל לפני כל שיעור.
5. הגשת מטלות ביניים במהלך הסמסטר. שלוש מטלות הינן חובה והמטלה הרביעית הינה מטלת רשות. הציון במטלה זו יכול להחליף את הציון הנמוך ביותר שניתן למטלה קודמת. ציון עובר בכל אחת מהמטלות הינו

56. [45% מהציון, 15% כ"א]. מבחן מסכם [55% מהציון] ציון עובר הינו 56. **עדכון בנושא מתכונת המבחן הסופי יועבר בתחילת דצמבר, בהתאם לנסיבות הקורונה.**
6. ציון עובר משוקלל בקורס הוא 70.
7. מומלץ לשם העלאת המודעות לסוגיות אקטואליות שונות, הסטודנטים/ות מתבקשים/ות לקריאה יומית כגון עיתון הארץ, ובנוסף, לעיין באחד מהשבועונים הבינלאומיים דוגמת: Time, Newsweek, Economist או אתרים בינלאומיים אחרים.
8. עבור תרגילי כתיבה מדעית ומטלות הקורס השונות יועלו קטעים נוספים לאתר הקורס ויידרש עיון בחומרים **נוספים** – קבצי עזר, ספרים, ציטוטים נבחרים, כתבות, מאמרים וביקורות ספרים.

מבנה הקורס ורשימת קריאה

***מקרא** עבור הסילבוס – פריט המסומן **בצהוב** הינו פריט **חובה** לשיעורים ולתרגולים; פריט אשר אינו מסומן בצהוב הינו פריט רשות. פריטים המסומנים **בתכלת** הינם פריטי חובה אשר יילמדו ויידונו בתרגולים. הרצאות אורח, סרטים ואירועים מיוחדים מסומנים בצבע **ירוק**, כולם חובה.

נושא ראשון ושני - מבוא – גבולותיה המשתנים של הפוליטיקה וחקר הפוליטיקה

האם מדע המדינה הוא מדע?

דיוויד מארש ופול פרלונג. "העור, לא הבגד: אונטולוגיה ואפיסטמולוגיה במדע המדינה" מתוך דיוויד מארש וג'רי סטוקר (עורכים) תיאוריות וגישות במדע המדינה. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 2005. עמ' 29-51.

Elinor Ostrom, *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*. New York: Cambridge University Press, 1990.

Goodin E. Robert. (Ed). The Oxford Handbook of Political Science. Oxford University Press, pp. 3-57 ("The State of the Discipline").

Phillips W. Shively. The Craft of Political Research. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1990. Pp. 1-12.

על מדע המדינה

*זיסר, ברוך, "מדע החברה והפילוסופיה של המדע" פרק 2, מתוך מדע המדינה לגונוניו, ברוך זיסר (עורך), תל-אביב: או"פ, 1993, עמ' 149-157.

*זבר, מקס. "טיפוסים של סמכות ותיאום מחייב", סרוק באתר, עמ' 34-48.

ובר מקס, הפוליטיקה בתורת מקצוע שוקן: תל-אביב, 1961. עמ' 7-29.

קרל פופר, "מדע: השערות והפרכות", מתוך מדע המדינה לגונוניו, ברוך זיסר (עורך), תל-אביב: או"פ, 1993, 182-212.

קון תומס. "תפקידה של הדוגמה במחקר המדעי", מתוך מדע המדינה לגונוניו, ברוך זיסר (עורך), תל-אביב: או"פ, 1993, 213-232.

[בשבוע הראשון לא יתקיימו תרגולים, וובר יילמד בתרגול בשבוע השני].

לאן נעה הפוליטיקה? על קיצוניות פוליטית, ליברליזם ומה שביניהם

שיעור מיוחד בהקשר של יום השנה לרצח רבין – מבט לאחור

<https://www.kan.org.il/program/?catid=1635> הקדמה א-סינכרונית בזום - תקומה פרק 22 + 15:15 – סקר

אודות הצפייה ודיון סינכרוני בזום

שיעור על המשמעויות השונות של ליברליזם

גל גרזון, ליברליזם: קשרים, הקשרים, ביקורות, האוניברסיטה הפתוחה, 2002. פרקים: "ידע ומשמעות: מישל פוקו," עמ' 209-223, ו-"שעבוד כלכלי: קרל מרקס," עמ' 169-84.

תרגול 1 : ובר (מופיע בסילבוס בשבוע 1)

נושא שלישי - גישות שונות למחקר הפוליטי

מושגי יסוד - תיאוריות וגישות

Kenneth Hoover. The Elements of Social Scientific Thinking. New York: St. Martin's, 1992, pp. 3-13.

Kenneth Minogue, Politics: A Very Short Introduction, Oxford: OUP, 1995, pp. 9-40.

* רוברט דאהל, "ממשלות ואופוזיציות", בתוך: ש. נ. איזנשטדט, ע. גוטמן, י. עצמון, מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית, חלק ב' (עם עובד, 1976), עמ' 52-82.

רוברט דהאל, הגישה הבהווירלית במדעי המדינה: כתובה על אנדרטה למחאה מוצלחת. מתוך מדע המדינה לגונוניו. עורך: ע. כרמל. האוניברסיטה הפתוחה: תל-אביב. 1993.

* רוברט מיכלס, "חוק הברזל של האוליגרכיה." מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית, א' (עם עובד, 1976) 174-187.

גטאנו מוסקה, "המעמד השליט", בתוך: ש. נ. איזנשטדט, ע. גוטמן, י. עצמון, מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית, חלק א' (עם עובד, 1976), עמ' 159-73.

* קארל מארכס, "המניפסט הקומוניסטי", בתוך: אברהם יסעור, צבי רענן (עורכים), קארל מארכס - מבחר כתבים פוליטיים (אוניברסיטת חיפה, 1983), עמ' 161-179. לחילופין, ניתן לקרוא את קארל מארכס ופרידריך אנגלס "מניפסט של מפלגה קומוניסטית", מתוך המקראה הישנה, עמ' 53-60.

תומס שלינג, "תורת המשחקים מהי", מתוך: מדע המדינה לגונוניו, עמ' 352-381.

ווארדי י. גישת הבחירה הרציונלית. בתוך: תיאוריות וגישות במדע המדינה. עורכים: מארש ד. וסטוקר ג. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. 2005. עמ' 89-117.

ניצה ברקוביץ, פמיניזם. בתוך ברקוביץ ורם (עורכים), אי-שוויון. הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון, 2006.

תרגול 2 : מרקס ומיכלס – הסבר על מטלה 1

נושא רביעי - עוצמה ופוליטיקה

ברוך קימרלינג, בין מדינה לחברה: סוציולוגיה של הפוליטיקה (כרך א'), עמ' 83-115; 125-131.

Lasswell, Harold D., and Abraham Kaplan. *Power and society: A framework for political inquiry*. Transaction Publishers, 2013.

Lukes Steven, Power. Macmillan, 1974, pp .9-25.

Laitin David, Nations, States and Violence, Oxford University Press, 2007.

Rose Nikolas and Peter Miller, "Political Power beyond the State: Problematics of Government, "*The British Journal of Sociology* 61, (Jun., 1992): 271–303.

Mitchell, Timothy. *Carbon democracy: Political power in the age of oil*. Verso Books, 2011.

העוצמה כידע ותרבות

*אדוארד סעיד, אורינטליזם, תל-אביב: עם עובד, 2000. הקדמה. (סרוק באתר).

*Samuel Huntington, "The Clash of Civilizations" *Foreign Affairs* 72(3)1993: 22-49.

או בעברית – *סמואל הנטינגטון, "התנגשות הציוויליזציות" תכלת, מס' 9, (אביב, 2000), עמ' 129-157.

אלימות פוליטית כעוצמה:

Frantz Fanon, Black skin, white masks (translated by Charles Lam Markmann), Grove Press, 1967.

Frantz Fanon, The wretched of the earth, (translated by Constance Farrington), Penguin Books, 1967.

או במהדורה העברית: פרנץ פאנון, מקוללים עלי אדמות תל-אביב: בבל, 2006. עמ' 43-65.

פוסט מודרניזם

ג'ון סטוארט מיל, על החירות, מתוך מחשבה מדינית, עמ' 356-393.

*מישל פוקו, "תולדות השיגעון בעידן התבונה", מתוך תולדות המחשבה המדינית, עמ' 9-37.

Robert A. Dahl, *Modern Political Analysis*, Prentice-Hall, 1963. Chapters 2, 3, 4.

תרגול 3 : סעיד ופוקו

פיזור העוצמה בעולם

Tony Smith, "The Dependency Approach" in Howard Wiarda, New Directions in Comparative Politics (Boulder, CO: Westview Press, 1991), pp. 118-130.

גרינברג לב, "גישת התלות, חלוקת עבודה תרבותית". מתוך: יסודות בכלכלה פוליטית. האוניברסיטה המשודרת: תל-אביב, 1996. עמ' 46-60.

Samuel Huntington, "The Change to Change: Modernization, Development, and Politics" *Comparative Politics* April 1971, 283-298.

Migdal, Joel, Atul Kohli and Vivienne Shue (Eds) State Power and Social Forces: Domination and Transformation in the Third World (Cambridge University Press: 1994), pp. 1-4, 7-30.

נושא חמישי - תורת המשטרים:

משטרים: התפתחות מודלים שונים: על דמוקרטיה ומשטרים אחרים

Skocpol, Theda. (1979). *States and social revolutions: A comparative analysis of France, Russia and China*. Cambridge University Press.

Geddes, Barbara. (1999). What do we know about democratization after twenty years? *Annual review of political science*, 2(1), 115-144.

Pitkin, Hanna Fenichel (1987). *The Idea of a Constitution*, 37 J. LEGAL EDUC. 167-169.

*חואן לינץ ואלפרד סטפן – (Linz & Stepan) סיווג משטרים (טבלת סיווג המשטרים באתר הקורס). לקוח מתוך

*Linz, Juan J. and Alfred Stepan, *Problems of democratic transition and consolidation Southern Europe, South America, and post-communist Europe*. Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press, 1996. Table 3.1.

חואן ג'. לינץ, "מעברים לדמוקרטיה", מתוך: בנימין נויברגר, אילנה קופמן (עורכים), דמוקרטיה ודמוקרטיזציה, תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1998, עמ' 418-450.

*טבלת סיווג משטרים מתוך - רוברט דאהל, [שוב! אותו פרק כמו בשבוע הגישות] "ממשלות ואופוזיציות", בתוך: ש. נ. אייזנשטדט, ע. גוטמן, י. עצמון, מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית, חלק ב' (עם עובד, 1976).

נויברגר בנימין, דמוקרטיה ודיקטטורות: רעיונות והקשרים. בתוך: משטרים - כרך 2, האוניברסיטה הפתוחה: תל-אביב. עמ' 155-168.

דמוקרטיה לסוגיה

*יוסי יונה, "דמוקרטיה" מתוך אי-שיויון (עורכים-אורי רם וניצה ברקוביץ), הוצאת הספרים של בן-גוריון בנגב, 2006, 108-15.

Robert A. Dahl, *Modern Political Analysis*, chapters 5, 6, and 7, pp. 49-81.

*Fareed Zakaria, "The Rise of Illiberal Democracy." *Foreign Affairs*, Vol. 76, Issue 6, (nov.-dec. 1997), pp. 22-43.

תרגול 4 -- יונה וזכריה

מגמות עולמיות בהתפשטות הדמוקרטיה ונסיגתן

Samuel Huntington, "Democracy's Third Wave," *Journal of Democracy*, Spring 1991, pp. 12-34.

Møller Jørgen and Svend-Erik Skaaning. (2013). "The Third Wave: Inside the Numbers." *Journal of Democracy* 24 (4): 97-109.

Samuel P. Huntington, *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century* (Norman: University of Oklahoma Press, 1991).

שיעור מיוחד - על עוצמה, דמוקרטיה ומגדר - הרצאת אורחת – אודות מגדר ויחב"ל לאור החלטות מועצת הביטחון של האו"ם

1325

נושא שישי - האזרחות המודרנית

Richard Bellamy, *Citizenship: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, 2008. Chapter no. 1.

Marshall, Thomas Humphrey. *Citizenship and social class: And other essays*. University Press, 1950.

Lister, Ruth, and Jo Campling. *Citizenship: feminist perspectives*. Macmillan, 2017.

Kymlicka, Will, and Wayne Norman. "Return of the citizen: A survey of recent work on citizenship theory." *Ethics* 104.2 (1994): 352-381.

Gershon Shafir, ed., *The Citizenship Debates*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1998.

Berkovitch, Nitza. 1997. "Motherhood as a National Mission: the Construction of Womanhood in the Legal Discourse in Israel." *Women's Studies International Forum*, 20(5):605-619.

יואב פלד, (1993) "זרים באוטופיה: מעמדם של האזרחים הפלסטינים בישראל", *תיאוריה וביקורת*, 3, 21-35.
Young, Iris Marion. "Polity and Group Difference: a Critique of the Ideal of Universal Citizenship." *Ethics* 99.2 (1989): 250-274.

נעמה כרמי, חוק השבות: זכויות הגירה וגבולותיהן, הוצ' אוניברסיטת תל-אביב, 2003.

אזרחות והתנגדות פוליטית:

חיים כהן, "הזכות והחובה להתנגד לשלטון", מתוך אי ציות ודמוקרטיה (יהושע ויינשטיין עורך, ירושלים: שלם, תשנ"ט), עמ' 211-43.

*שלמה אבינרי, "ציות ודמוקרטיה", מתוך אי ציות ודמוקרטיה (יהושע ויינשטיין עורך, ירושלים: שלם, תשנ"ט), עמ' 82-165.

שפרינצק אהוד, איש הישר בעיניו יעשה: אי-לגאליזם בחברה הישראלית, תל-אביב: ספרית פועלים, 1986.

פרנץ פאנון, מקוללים עלי אדמות תל-אביב: בבל, 2006. עמ' 43-65.

Marsh Alan, *Protest and political consciousness*, CA: Sage, 1977.

תרגול 5: אבינרי + כתיבה – כללי סימוכין וציטוט

אזרחות ולאומנות – האם ילכו יחדיו? כיצד תנועות לאומניות נבחרות בבחירות דמוקרטיות?

הרצאת אורח - אזרחות ליברלית מול אזרחות אתנית

נושא 7 – השתתפות פוליטית ותרבות פוליטית

הצבעה פוליטית, השתתפות פוליטית והשפעה פוליטית – דיון על היבטים ומשמעויות. (קובץ עזר ליפהרט)

שיעור בליווי הרצאת אורחת – תרבות פוליטית והשתתפות פוליטית - ד"ר ג'ניפר אושר - קובץ עזר עולה למודל (רשות).

גבריא אלמונד וסידיני וורבה. "התרבות האזרחית ויציבות דמוקרטית", אצל בנימין נויברגר ואילנה קופמן. דמוקרטיה ודמוקרטיזציה כרך א', תל-אביב: או"פ, 1998. עמ' 191-225.

ברוך קימרלינג, "תרבות פוליטית", מתוך בין מדינה וחברה, (לעיל) ע"מ 85-155.

Margaret E. Keck; Kathryn Sikkink. *Activists beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Cornell University Press, 1998.

Chilton, Stephen. "Defining Political Culture", *The Western Political Quarterly*, 41.3 (1988): 419-445.

Dalton, Russell J., and Steven Weldon. "Germans Divided? Political Culture in a United Germany." *German Politics* 19.1 (2010): 9-23.

Case, William. *Politics in Southeast Asia: Democracy or Less*. Routledge, 2013.

*Alexis de Tocqueville, *Democracy in America*, Book 1, chapter XV, "The Unlimited Power of the Majority in the United States and its Consequences," and Book 2, chapter 2, "Of the Principle Source of Belief among Democratic Nations."

http://xroads.virginia.edu/~Hyper/DETOC/toc_indx.html

Max Weber, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*. Routledge, 1930/1992.

Gabriel Almond and Sydney Verba, *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Princeton: Princeton University Press, 1963.

גל גרזון, "עריצות הרוב: אלכסיס דה-טוקוויל וג'ון סטוארט מיל", בתוך ליברליזם: קשרים, הקשרים, ביקורות, תל-אביב: או"פ, 2002, עמ' 64-87.

תרגול 6 דה-טוקוויל - עריצות הרוב + תרגול ספריה - הנחיות על איתור מקורות מידע, חיפוש במנועי החיפוש בספריה

נושא שמיני – לאומיות, אתניות ומדינות

הרצאת אורח – מוסדות על מדינתיים: על הווצרותו של האיחוד האירופי

*ארנסט גלנר, לאומים ולאומיות, האוניברסיטה הפתוחה, 1994. פרקים 1, 3.

*בנדיקט אנדרסון, קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה, האוניברסיטה הפתוחה, 1998. פרקים 1-3.

ברוך זיסר, "לאומיות: חיה וקיימת", מתוך על ימין ועל שמאל, ע"מ 270-308.

תרגול 7 - גלנר, ואנדרסון

*Azar Gat, with Alexander Yakobson, Nations: The Long History and Deep Roots of Political Ethnicity and Nationalism, Cambridge 2013.

*בעברית: גת עזר, תרגום לעברית, תמצות הקדמה. (סרוק באתר).

Yuval-Davis, Nira (1993) Gender and nation, *Ethnic and Racial Studies*, 16:4, 621-632.

Margaret Levi (2018) The Who, What, and Why of Performance based Legitimacy, *Journal of Intervention and Statebuilding*, 12:4, 603-610,

אמל ג'מאל "זכויות קיבוציות למיעוטים מקוריים – היבטים תיאורטיים ונורמטיביים", מעמד המיעוט הערבי במדינת הלאום היהודית (עורכים) רכס אלי ואוסקצי לזר שרה, מרכז דיון אוניברסיטת תל-אביב, 2005. 27-44.

Sammy Smoocha, "Types of Democracy and Modes of Conflict Management in Ethnically Divided Societies." *Nations and Nationalism* 8(4) 2002:423-431.

חדוה בן ישראל, "חקר הלאומיות כפנומן היסטורי", בתוך בשם האומה, מסות ומאמרים על לאומיות וציונות (באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב, תשס"ד), עמ' 51-77.

Adam Przeworski, Alvarez Michael, Cheibub Jose Antonio & Limongi Fernando, "What Makes Democracies Endure?" *Journal of Democracy* 7(1) Jan 1996.

Abraham Diskin, Hanna Diskin, and Reuven Hazan, "Why Democracies Collapse: The reasons for democratic Failure and Success" *International Political Science Review* 26(3) 2005: 291-309.

ברקוביץ ניצה, (1999), "אשת חיל מי ימצא? נשים ואזרחות בישראל". סוציולוגיה ישראלית ב, 1 (תש"ס) 277-317.
Alexander Jakobson, "State, national identity, ethnicity: normative and constitutional aspects," chapter 7 in Azar Gat, *Nations*, Cambridge. Pp. 328-379.

תרגול 8 גת + קריאה / כתיבה אקדמית – מהו טיעון? כיצד לגשת למאמר באנגלית ואיך קוראים מאמר בצורה מושכלת?

מתיאוריה לפרקטיקה של סיווג משטרים: – ויכוח מדעי או אידיאולוגי?

*קובץ עזר – דמוקרטיה בחברות שסועות - במודל מאת פרופ' הראל-שלו

אלכסנדר יעקובסון, (2012) "ציונות ורב-תרבותיות", משפט ואדם – משפט ועסקים יד, תשע"ב, ספטמבר 721 – 677 .
סמי סמוחה, "דמוקרטיה אתנית: ישראל כאב טיפוס", אצל פנחס גנוסר ואבי בר-אל (עורכים) ציונות: פולמוס בן זמננו, 1996, 277-311.

אורן יפתחאל וגאנם אסאד, (2004) "לקראת תיאוריה של משטרים אתנוקרטיים: הפוליטיקה של התפשטות אתנו-לאומית", מדינה וחברה 4 (1) 761-788.

Alan Dowty "Consociationalism and the Ethnic Democracy: Israeli Arabs in Comparative Perspective", *Israel Affairs* 5 (2-3) 1999: 169-182.

בניית אומה, לאומיות, עוצמה ופוליטיקה: מבט מאפריקה – מרצה אורחת

נושא תשיעי – מגדר ופוליטיקה

קריאה וכתובה "מודעת-מגדר" במדע המדינה ויחסים בינלאומיים:

Peoples Columba & Nick Vaughan-Williams, *Critical Security Studies*, Routledge, 2015. Chapter 3 - "Feminist and Gender Approaches," pp. 46-60.

Ackerly, Brooke & Jacqui True. "Introduction to Feminist Research" in *Doing Feminist Research in Political and Social Science*, pp. 1-20.

Tickner J. Ann and Laura Sjoberg, *Feminism and International Relations: Conversations about the past, present, and future*. Routledge, 2011.

Amy L. Atchison, "The Practical Process of Gender Mainstreaming in the Political Science Curriculum", *Politics and Gender*, 9 (2) 2013: 228-235.

Enloe, Cynthia, 2000. *Manoeuvres: The International Politics of Militarizing Women's Lives*. Berkeley, CA: University of California Press.

Frank C. Thames. Understanding the Impact of Electoral Systems on Women's Representation. *Politics & Gender*, available on CJO2016. doi:10.1017/S1743923X16000325.

*רוזין טלי, מה זה בכלל פמיניזם? ואיך קרה שאנחנו לא יודעות על זה כלום, זמורה ביתן, 2000, 17-41.

*חנה הרצוג, נשים ראליות, פרק 2. סרוק באתר המודל.

גיליגן, קרול. בקול שונה. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

עמליה סער, "העצמה כלכלית של נשים מוחלשות: מושג מתווך של הגדרות מציאות מתחרות", תיאוריה וביקורת 42, אביב 2014, עמ' 151-174.

*ייצוג נשים בפוליטיקה העולמית – טבלה/קובץ מעודכן לשנה זו יועלה לאתר הקורס כשבוע לפני השיעור.

*דה-בבואר סימון, המין השני, 1949. (*שני ציטוטים קצרים יועלו במבנה השיעור במודל).

גיליגן, קרול. בקול שונה. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

דפנה יזרעאלי "העדפה מתקנת" מתוך אי-שוויון (עורכים- אורי רם וניצה ברקוביץ), הוצאת הספרים של בנגב, 2006, עמ' 140-147.

תרגול 9 - רוזין והרצוג

The Social Dilemma - Netflix - מסכי עשן: המלכודת הדיגיטלית/2020 צפייה עצמית

(פופקורן ברכישה עצמית).

נושא עשירי - על עוני, כלכלה, פוליטיקה והמקרה של איכות הסביבה

אדם סמית', עושר העמים, תל-אביב: הוצאת או"פ, 1994.

ערן פישר, "לכודים ברשת: שיח הטכנולוגיה הרשתית והקפיטליזם החדש", תיאוריה וביקורת 37, 2010, 150-83.

Paul Collier, *The Bottom Billion: Why Poor Countries are failing and what can be done about it* (Oxford 2008).

*מילטון, פרידמן, (2002) קפיטליזם וחירות. הוצאת שלם: ירושלים. עמודים 3-36.

*Michael L. Ross (2001). Does Oil Hinder Democracy? *World Politics* 53, pp 325-361.

Thomas B. Pepinsky (2015). Trade Competition and American Decolonization. *World Politics* 67, pp 387-422 .

אבנר דה-שליט, אדום-ירוק: דמוקרטיה, צדק ואיכות הסביבה, תל-אביב: בבל – מרכז השל, 2004. עמ' 67-98.

ג'ארד דיימונד, התמוטטות: מדוע נפלו הציוויליזציות הגדולות של העבר, תל-אביב: מטר, 2008, פרק 10 – רצח- עם ברואנדה, 281-295.

ג'ארד דיימונד, התמוטטות: מדוע נפלו הציוויליזציות הגדולות של העבר, תל-אביב: מטר, 2008, * פרק 14 – מדוע מקבלות חברות החלטות הרות אסון? 373-391.

Carter Neil, The politics of the environment: Ideas, activism, policy, Cambridge University Press, 2001.

Clapp Jennifer and Peter Dauvergne, Paths to a green world: the political economy of the global environment. Cambridge, MA: MIT Press, 2005

נעמי קליין, No Logo, תרגמה עידית פז, תל-אביב: בבל, 2000.

<https://www.storyofstuff.org>

תרגול 10 - פרידמן ורוס

- בוקר פוליטיקה בארגון הועד

הרצאה אודות שחיתות פוליטית – יעודכן

נושא אחד-עשר – זכויות אדם. שלטון החוק, ופוליטיקה "גלובלית"

הפוליטיקה הגלובלית: משמעויות משתנות של ריבונות פוליטית.

- *הכרזת זכויות האדם של ארגון האומות המאוחדות. 1948. (ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות אדם)

- האמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות. 1966.

לינק - <http://www.court.org.il/nato/nato39.htm>

Halperin Sandra, Re-Envisioning Global Development – a Horizontal Perspective, NY: Routledge, 2013.

Baylis John, Steve Smith, Patricia Owens (Eds), The Globalization of world politics: an introduction to international relations, Oxford University Press, 2014.

Ben Rosamond, "Politics above the Territorial State" in Barrie Axford et al., Politics: An Introduction, 2ND edition. London and New York: Routledge, 2002, pp. 498-511.

שטיגליץ ז. אי נחת בגלובליזציה. הוצאת הקיבוץ המאוחר: תל-אביב. 2002. עמ' 81-31.

*בנג'מין ברבר, ג'יהאד נגד מק-עולם, תל-אביב: בבל, 2005, עמ' 60-39.

*רם אורי "גלובליזציה" מתוך אי-שוויון (עורכים- אורי רם וניצה ברקוביץ), באר-שבע: הוצאת הספרים של בן-גוריון

בנגב, 2006, עמ' 99-90.

Francis Fukuyama, "The end of History," in Owmeara Patrick, Howard D. Mehlinger and Matthew Krain, Globalization and the Challenge of the New Century. Bloomington, In: Indiana University Press, 2000, pp. 161-180.

Stephen D. Krasner, "Sharing Sovereignty New Institutions for Collapsed and Failing States," *International Security* 29 (2), 2004: 85-120.

Barber, Benjamin R., *Jihad versus McWorld*, Ballantine Books, 2001.

תרגול 11 : ברבר ורם

שבוע שלוש-עשרה – מגמות עולמיות ופוליטיקה – סיכום ומחשבות להמשך

מי נכנס "פנימה" ומי נשאר "בחוץ"? על גבולות, חומות, פליטות, ומה שביניהם

Up against the Wall – Documentary Movie CBC 2009 -

<https://www.youtube.com/watch?v=7EHwetstjGM>

ארונדהטי, רוי, "לגברות יש רגשות, לכן..." בתוך דיבורים על מלחמה (מאנגלית נעמי כרמל) אור יהודה: זמורה ביתן, 2005. 137-156.

גיליגן, קרול, הצטרף להתנגדות. הקיבוץ המאוחד, קו אדום כהה: תל-אביב. 2016.

Seyla Benhabib, "The Legitimacy of Human Rights" *Daedalus*, summer 2008: 94-104.

Amartya Sen, *Development as Freedom* (Anchor Books, 2000).

Adam Przeworski, "Democracy and Economic Development", in Edward D. Mansfield and Richard Sisson (eds.), *Political Science and the Public Interest* (Columbus: Ohio State University Press, 2004).

Byman, Daniel. *Al Qaeda, the Islamic State, and the Global Jihadist Movement: What Everyone Needs to Know* (Oxford University Press, 2015).

Woloch, Alex. *Or Orwell: Writing and Democratic Socialism*. (Harvard University Press, 2016).

ג'ורג' אורוול, מדוע אני כותב ועוד מסות, עם עובד: 1984.

Lilla, Mark. *The Reckless Mind: Intellectuals and Politics*. New York Review Books. 2001.

Baud, Michiel, and Rosanne Rutten, eds. *Popular Intellectuals and social movements: Framing protest in Asia, Africa, and Latin America*. Cambridge University Press, 2004.

תרגול 12 - הכנה למבחן וסיכום קורס

בנוסף - במהלך הקורס ישולבו תרגולים נוספים שיעסקו ספציפית בעבודת ספריה ובכתיבה אקדמית:

- ❖ כיצד לקרוא מאמר – הבחנת העיקר מהטפל; תקצירים וסיכומים. תימוכין, איזכורים וביבליוגרפיה.
- ❖ כתיבה היררכית: משפט, פסקה, תת-פרק, פרק; תפקיד המבוא והסיכום. שימוש נכון בציטוטים.
- ❖ עבודת ספריה – הכרות עם קטלוג הספרייה המקוון, כתיב-עת, מקומם של סוגי פרסומים שונים וכן מנועי חיפוש מתקדמים. הימנעות מגניבה ספרותית; ומשימוש במקורות לא מבוקרים באינטרנט.
- ❖ שימוש במקורות מידע חדשניים לצורך מחקר; מאגרי מידע של משרדי ממשלה וארגונים בין-לאומיים, אתרי ארגונים בין-לאומיים שמאגדים נתונים בתחומים שונים.
- ❖ ארגון תהליך הכתיבה - הבנת המטלה, זיהוי הנושא, קישור למחקר קיים, הכנת ראשי פרקים וטיוטות, קבלת משוב. בניית טיעון: פסקנות והסתייגות, הימנעות מסוגים שונים של טיעונים מופרכים.